

ОҚУ МАТЕРИАЛДАРЫНЫҢ ЖИЫНТЫҒЫ

1. ШАҒЫН ДӘРІС

Құрметті әріптестер!

Бүгін біз мектеп жасына дейінгі балалармен барлық жұмыстың негізіне айналатын тәсіл туралы айтып отырмыз — бұл «Беске дейін үлгер»)» бағдарламасы.

Неліктен «беске дейін»?

Баланың өмірінің алғашқы бес жылы-бұл жеке тұлғаның, ойлаудың, сөйлеудің, мінез-құлықтың, әлеуметтік және эмоционалды дағдылардың негізі қалыптасатын ерекше, орны толмас кезең.

Мидың 90% - ы дәл осы уақытта қалыптасатыны ғылыми дәлелденген. Бес жасқа дейінгі баланың бойында қалыптасқан дағдылар-оған өмір бойы қызмет етеді.

Бұл кезең «мүмкіндіктер терезесі» деп аталады. Оны жіберіп алу-баланың әлеуетіне жетуге көмектесу мүмкіндігін жіберіп алу. Бірақ жақсы жаңалық — біз, тәрбиешілер, бұл үдеріске күн сайын, тіпті әрбір қарым-қатынас сәтінде әсер ете аламыз.

«Беске дейінүлгер» - ерте балалық шақты дамыту саласындағы жаңа ғылыми деректер негізінде әзірленген халықаралық бағдарлама (бұдан әрі — Бағдарлама). Оның басты міндеті-әр бала ойнау, қауіпсіздікті сезіну, қарым-қатынас, өзін-өзі реттеу және ойлау дағдыларын дамыту арқылы өсе алатын жағдайларды жасауға көмектесу.

Бағдарлама біздің мәдениетімізді, дәстүрлерімізді және тілімізді ескере отырып, қазақстандық контекстке бейімделді.

Бағдарлама қосымша сабақтарды немесе шығындарды қажет етпейтін 5 жасқа дейінгі балаларды дамытуға бағытталған. Ол күнделікті сәттерді — тамақтану, серуендеу, киіну, ұйықтау — даму мүмкіндігі ретінде пайдалануға үйретеді.

Бағдарламада дамудың 10 негізгі бағыты берілді:

1. Эмоциялар
2. Мәдениет және бірегейлік
3. Ата-ана/қамқоршының денсаулығы
4. Сөйлеу
5. Креативтілік
6. Қимыл дағдылары
7. Ойлау дағдылары
8. Денсаулық және тамақтану
9. Қарым-қатынас
10. Қауіпсіздік

Бұл бағыттар күн режиміне біріктіріледі және бөлек шығарылмайды.

Тәрбиешінің рөлі тек бақылаушы ғана емес, сонымен қатар дамытушы ортаның белсенді қатысушысы және жасаушысы.

Тәрбиешінің интонациясы, реакциялары, құшақтауы, сөздері, ым-ишалары-мұның бәрі баланың қауіпсіздігін, маңыздылығын, қуанышын және оқуға дайындығын қалыптастырады.

Бұл тәсілде тек әдістеме ғана емес, атмосфера да маңызды: әр баламен жылы, құрметті, эмпатикалық қарым-қатынас.

«Үлгеру» нені білдіреді?

Бұл асығыс емес. Бұл жіберіп алмау туралы:

- бала қызығушылық танытатын, бірақ оған жауап бермеген сәт;
- ол тырысуға дайын, бірақ оған уақыт берілмеген сәт;
- ол байланыс іздеп, ересек адам одан бұрылған сәт.

Үлгеру-жақын болу және жауап беру.

«Беске дейін үлгеру бағдарламасы» — бұл күрделі инновациялар туралы емес, мағынаға толы қарапайым әрекеттер туралы.

Біздің міндетіміз – «бәрін үйрету» емес, баланың өзі қуанышпен дамитын жағдай жасау. Мұны бүгін, өз тобыңызда, сол ресурстармен жасауға болады.

2. «БЕС НЕЙРОБИОЛОГИЯЛЫҚ ЖҮЙЕ» БОЙЫНША ПРЕЗЕНТАЦИЯЛАР

3. БАҒДАРЛАМАНЫҢ 10 БАҒЫТЫ ЖӘНЕ ПРАКТИКАЛЫҚ ТАПСЫРМАЛАР (БАҒДАРЛАМАНЫҢ 10 БАҒЫТЫНА ШОЛУ)

Стандартқа сәйкес тәрбиелеу-білім беру процесінде әр баланың қызығушылықтарын, ерекшеліктері мен қажеттіліктерін ескере отырып, жалпы адами және ұлттық құндылықтар негізінде оларды толыққанды дамыту мен әлеуетін ашу жүзеге асырылады.

Жоғарыда көрсетілген бөлімдердің Стандарт мазмұнына сәйкестігін бағалау үшін Стандарттың негізгі принциптері мен мақсатын ескеру қажет.

«Эмоциялар» - маңызды аспект, өйткені эмоционалды даму баланың тұлғасын және оның қоршаған әлеммен қарым-қатынасын қалыптастырудың негізі болып табылады. Бұл бағыт «Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру» бөлімінің мақсаты мен міндеттеріне сәйкес келеді.

«Мәдениет және бірегейлік» - стандартқа сәйкес, балаларда өздерінің мәдени ерекшеліктерін түсінуді және өзгенің мәдениетін құрметтеуді дамыту маңызды. Осыған ұқсас міндеттер «Коммуникативтік дағдыларды дамыту», «Балалардың шығармашылық дағдыларын, зерттеу іс-әрекетін дамыту» «Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру» бөлімдерінде іске асырылады.

«Ата-ана/қамқоршының денсаулығы» - ата-ананың денсаулығы баланың жалпы әл-ауқаты үшін маңызды болғанымен, Стандартта «физикалық қасиеттерді дамыту» бөлімінің міндеттері арқылы баланың денсаулығына баса назар аударылады.

«Сөйлеу» - мектепке дейінгі білім берудің негізгі құрамдас бөлігі, сөйлеуді дамыту «Коммуникативтік дағдыларды дамыту» бөлімі арқылы қарым-қатынас пен тілді үйренуге ықпал етеді.

«Креативтілік» - «Балалардың шығармашылық дағдыларын, зерттеу іс-әрекетін дамыту» және «Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту» бөлімдерінде балалардың шығармашылық танытуына ықпал ететін түрлі іс-шаралар арқылы стандартта сақталатын маңызды аспект.

«Қимыл дағдылары» физикалық дамудың маңызды бөлігі болып табылады, «физикалық қасиеттерді дамыту» бөлімінде ірі және ұсақ моториканы қамтиды.

«Ойлау дағдылары» когнитивтік дағдылар мен сыни ойлауды дамыту арқылы «Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту» және «Балалардың шығармашылық дағдыларын, зерттеу іс-әрекетін дамыту» бөлімдерінде айқындалған білім беру процесінің маңызды элементі болып табылады.

«Денсаулық және тамақтану» - денсаулық және тамақтану мәселелері балалардың физикалық дамуы мен олардың жалпы әл-ауқаты үшін маңызды және «физикалық қасиеттерді дамыту» және т. б. бөлімдерде көрсетілген.

«Қарым – қатынас» - әлеуметтік дағдылар және басқа адамдармен қарым-қатынас жасай білу баланың үйлесімді дамуы үшін маңызды, «Коммуникативтік дағдыларды дамыту», «Балалардың шығармашылық дағдыларын, зерттеу іс-әрекетін дамыту» және «Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру» бөлімдерінде қалыптасады.

Қауіпсіздік - білім беру ортасында балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мектепке дейінгі білім берудің басым бағыттарының бірі болып табылады және Стандарттың барлық бөлімдері арқылы іске асырылады.

Барлық аталған бағыттар Стандарттың негізгі міндеттеріне сәйкес келеді. Олар баланың дамуының негізгі аспектілерін қамтиды және Стандарттың міндеттеріне жету үшін қолданылуы мүмкін.

ЭМОЦИЯ БАҒЫТЫНА АРНАЛҒАН ПРАКТИКАЛЫҚ ТАПСЫРМАЛАР:

Тәжірибелік жағдаяттар: «Бала — тәрбиеші»

Жағдаят 1: Бала жылап тұр

Жағдай: Балалар аулада ойнап жүр. Бір бала сүрініп, тізесін жарақаттап алды да, жылай бастады.

Мақсат: Тәрбиешінің баланың эмоциясына қалай жауап беретініне назар аудару.

Сұрақтар:

Сіз не істейсіз?

Қандай сөздер айтасыз?

Баланың өзін қауіпсіз және құнды сезінуі үшін не істейсіз?

Жағдаят 2: Бала басқа баланың ойыншығын тартып алды

Жағдай: Бір бала басқа біреудің ойыншығын тартып алды, ал екінші бала ашуланып, жылап қалды.

Мақсат: Қақтығысты шешудегі тәрбиешінің рөлі.

Сұрақтар:

Сіз жағдайға қалай араласасыз?

Балалардың эмоциясын қалай реттейсіз?
Әлеуметтік дағдыларды қалай дамытасыз?

Жағдаят 3: Бала сөйлемейді, тұйық

Жағдай: Бір бала топта тым тұйық, сөйлеспейді, басқа балалармен ойнамайды.

Мақсат: Тәрбиеші тарапынан қолдау мен сенімді қарым-қатынас құру.

Сұрақтар:

Сіз қандай қадамдар жасайсыз?

Қандай әрекеттер баланың ашылуына көмектеседі?

Сіз қандай ойындар немесе әдістер қолданасыз?

Жағдаят 4: Бала «жоқ» деп жауап береді

Жағдай: Тәрбиеші баладан ойыннан кейін ойыншықтарды жинауды көмектесуін сұрайды, ал бала «жоқ» дейді.

Мақсат: Шектеулер мен еркіндікті тепе-тең ұстау.

Сұрақтар:

Бұл жағдайда тәрбиешінің әрекеті қандай болуы керек?

Қалай ынталандырасыз?

Баланың еркіндігін сақтай отырып, бірлескен іс-қимылға қалай бағыттайсыз?

Жағдаят 5: Бала жаңадан келген, жылап анасын іздейді

Жағдай: Топқа жаңа бала келді. Ол жылайды, ата-анасынан айырығысы келмейді.

Мақсат: Жаңа ортаға бейімделуді жеңілдету.

Сұрақтар:

Сіз балаға қалай көмектесесіз?

Қандай сөздер, әрекеттер қолданасыз?

Бейімделу процесі қалай жүреді?

Өткізу әдістемесі:

Қатысушыларды жұптарға немесе шағын топтарға бөлу.

Әр топ жағдайды алады және сөйлейді, оны жоғалтады.

Кейін-бірлескен талқылау, реакцияларды талдау және ең жақсы стратегияларды табу.

Практикалық тапсырма: Қарым-қатынас арқылы баланы қолдау

Мақсаты:

Физикалық (дене) және вербалды әдістерді қолдана отырып, күшті тәжірибе (жылау, мазасыздық, ашулану) жағдайында баланы эмоционалды қолдау дағдыларын дамыту.

Қатысушыларға арналған нұсқаулық:

Жұпқа бөліңіз. Сіздің біреуіңіз тәрбиеші рөлін атқарады, екіншісі-күйзеліске ұшыраған бала (2-3 жас).

Жағдайлардың бірін таңдаңыз:

Анасы кеткеннен кейін бала жылайды

Бала ашуланып, ойыншықтарды жинағысы келмейтінін айтады

Бала қатты дыбыстан қорқып қалды

Бала белсенді ойыннан кейін шаршайды және тыныштана алмайды

Тәрбиеші рөлінде:

Баланың көз деңгейіне келіңіз

Физикалық контактіні пайдаланыңыз (иықтан ұстау, қолдан ұстау - келісім бойынша)

Тыныштандыратын сөздерді жұмсақ интонациямен айтыңыз.

Рөлдеріңізді ауыстырыңыз да, қайталаңыз.

Топта талқыланатын сұрақтар:

Өзін тыныш сезінуге не көмектесті?

Тәрбиешінің қандай сөздері немесе әрекеттері ерекше қолдау көрсетті?

Сіз не өзгерткен немесе қосқан болар едіңіз?

Қаласаңыз - топта қолдануға болатын өзіңіздің «тыныштық» шағын салт-дәстүріңізді әзірлеңіз.

ТІЛ БАҒЫТЫ БОЙЫНША ДЕМОНСТРАЦИЯЛАРҒА АРНАЛҒАН ЖАҒДАЙЛАР: «БАЛАМЕН СӨЙЛЕСУ», «БІРГЕ ОҚУ»

Демонстрацияларға арналған кейстер: «нәрестемен сөйлесу», «бірлесіп оқу»

1 - кейс: «Тыныш сәби» (жасы: 10 ай)

Жағдайат:

Еркін ойын кезінде тәрбиеші балалардың біреуі дыбыс шығармайтынын және көру байланысын сирек орнататынын байқайды. Ол ойыншықпен отырып, ересектердің сөзіне жауап бермейді. Тәрбиеші талап етпейді және басқа балаларға назар аударады.

Талқылау үшін сұрақтар:

Бұл жағдайда баламен қарым-қатынас жасаудың қандай тәсілдерін пайдалануға болады?

Жауап бермейтін баламен қалай сөйлесуге болады?

«Сөйлеуге дейінгі әңгіме» дегеніміз не және ол неге маңызды?

Тәжірибе:

Баламен сөйлесуді мимика, интонация, үзілістер, дыбыстардың қайталануы, қимылдардың айнасы арқылы көрсету.

2-кейс: «Жылдам оқу» (жасы: 2,5 жас)

Жағдайат:

Тәрбиеші ертегіні балаларға оқиды. Ол тез оқиды, үзіліс жасамайды, балаларға қарамайды. Бір бала сұрақ қоюға тырысады - педагог сөзін үзбеуді сұрайды. Аяқталғаннан кейін балалар жан жаққа тарап кетеді.

Талқылау үшін сұрақтар:

Неге балалар оқу процесіне қатыспады?

«Бірлесіп оқу» қандай қағидаттары бұзылды?

Оқуды интерактивті және сөйлеуді дамытуды қолдайтын не етеді?

Баланы диалогқа тарта отырып, кідірістермен ертегіні оқыңыз: «Бұдан әрі не болады деп ойлайсыз?», «Суретте кім бейнеленгенің көрсет», «Осы сөзді бірге қайталайық».

3-кейс: «Әртүрлі тілдер» (жасы: 3 жас)

Жағдайат:

Топта орыс тілінде сөйлейтін отбасынан шыққан бала пайда болды. Ол орыс тілін ішінара түсінеді, бірақ әлі сөйлемейді. Тәрбиеші байланыстан аулақ болып: «ол қазақша сөйлей бастағанша күтейік», - дейді.

Талқылау үшін сұрақтар:

Баланың ана тілін қолдау неге маңызды?

Егер тілдер сәйкес келмесе, қандай стратегияларды пайдалануға болады?

Қысымсыз «тілдік қолдауды» қалай құруға болады?

Тәжірибе:

Баламен басқа тілде сөйлесуді имитациялау: ым-ишараттарды, көрнекі кеңестерді пайдалану, сөздерді қайталау, ата-аналарды қосу.

4-кейс: «Түсініксіз сөйлеу» (жасы: 4 жас)

Жағдайат:

Бала көп сөйлейді, бірақ оның сөйлеуі әрдайым анық бола бермейді. Тәрбиеші жиі сұрақ қояды немесе жай ғана: «Жарайды, мен түсінбедім» дейді. Кейде «қалыпты» сөйлеші деп сұрайды. Бала тәрбиешімен сөйлесуден аулақ бола бастайды.

Талқылау үшін сұрақтар:

Сөйлеуі дамымаған баланы қалай қолдау керек?

Іс жүзінде «сөзді кеңейту» дегеніміз не?

Оң сөйлеу тәжірибесін қалай жасауға болады?

Тәжірибе:

«күптау + қосу» амалдарында жаттығу:

- Бала: «Мя!»

- Тәрбиеші: «Иә, сен допты қалайсың ба? Міне, қызыл доп, ол сырғып барады!»

КҮНДЕЛІКТІ РӘСІМДЕР МЕН СТРЕССТЕН ТЫС БАҒЫТТАРҒА ӨТУ ДЕНСАУЛЫҚ ЖӘНЕ ТАМАҚТАНУ, ҚАУІПСІЗДІК ПРАКТИКАЛЫҚ ТАПСЫРМАЛАР:

Практикалық тапсырмалар: Күнделікті әдет-ғұрыптар және стресссіз өту

1-тапсырма: Ағымдағы ауысуларды талдау

Мақсаты:

Топта дағдылы сәттердің қаншалықты ыңғайлы өтетінін бағалау және кернеу аймақтарын анықтау.

Нұсқаулық:

Шағын топтарда (3-5 адамнан) сіздің балабақшаңызда келесі өткелдердің қалай өтетінін еске түсіріңіз:

Таңғы қабылдау

Ұйқыға дайындау

Серуендеуден үй-жайға өту

Тамақ ішуге дайындық

Сұрақтарға жауап беріңіз:

Көбінесе көз жасы, жанжал, қарсылық қайда пайда болады?

Болжамдылықтың қандай элементтері қолданылуда (музыка, сөздер, көрнекі кеңестер)?

Нені жақсартуға болады?

2-тапсырма: Ауысу рәсімін әзірлеу

Мақсаты:

Балалардың бір белсенділіктен екіншісіне тыныш өтуіне көмектесетін оң, қайталанатын және «жерге тұйықтау» рәсімін жасау.

Нұсқаулық:

Бір өтпелі сәтті таңдаңыз (мысалы, «серуендеуден кейін – түскі ас алдында»).

Қысқа рәсімді әзірленіз (2-3 минут), соның ішінде:

Қайталанатын сөздер, ән немесе тақпақ

Тыныс алу немесе дене жаттығулары («қолды ішке қою», «ағаш сияқты тыныс алу»)

Қосу элементі: көрнекі символ, көмекші ойыншық, дыбыстық сигнал

Бұл қалай болатынын және ересек адамның қандай рөл атқаратынын біртіндеп жазыңыз.

Топқа рәсімді ұсыңыңыз – сомдап шығуға болады.

**МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СӘЙКЕСТІЛІК БАҒЫТЫ БОЙЫНША
КЕЙСТЕР: «АТА-АНАЛАРМЕН ТҮСІНБЕУШІЛІК»,
«ҚАМҚОРЛЫҚТЫҢ ӘРТҮРЛІ КӨЗҚАРАСТАРЫ»**

Кейстер: «Ата-аналармен түсініспеушілік», «Күтімге әртүрлі көзқарас»

1 - кейс: «Біздің отбасымыз күндіз ұйықтамайды»

Жағдайат:

Үш жасар баланың ата-анасы отбасылық рәсімдер мен үйдегі күн тәртібіне байланысты, баланы күндізгі уақытта балабақшада ұйықтатпуды сұрайды. Тәрбиеші балабақшаның күн тәртібіне сәйкес балалар ұйықтауы керек және ешқандай ерекшелік болмауы керек дейді. Ата-аналар наразы, қақтығыстар туындайды.

Талқылау үшін сұрақтар:

Мұндай режимге қандай мәдени, отбасылық ерекшеліктер әсер етті?

Тәрбиеші келісімге келу үшін не істей алады?

Проблеманы қысымсыз және құнсызданусыз қалай талқылауға болады?

2-кейс: «Оны неге қолға аласыңдар?»

Жағдайат:

Бір жасар баланың анасы тәрбиешілердің баланы жиі қолға алатынына наразы. Оның ойынша, ол «дербес болуы керек» және «қолға үйренбеуі керек». Тәрбиеші ата-ананың наразылығын сезінеді және қарым-қатынастан алыстайды.

Талқылау үшін сұрақтар:

Неге отбасында осындай ұстаным болуы мүмкін?

Дене байланысының эмоционалдық әл-ауқат үшін мәнін өз көзқарасын салмай қалай түсіндіруге болады?

Сенімді қарым-қатынасты қалай құруға болады?

3- кейс: «Ұлдар жыламайды»

Жағдайат:

Әкесі әрдайым ұлына (4 жаста) былай дейді: «Жылама, сен ұл баласың!» Тәрбиеші баланың эмоциясын басатынын, шиеленіскенін көреді. Мұны талқыламақшы болған кезде әкесі былай дейді: «Баланы жыламай күшті болуға үйретеміз».

Талқылау үшін сұрақтар:

Әкесінің сөзінің артында қандай мәдени ұстанымдар тұр?

Ата-ананы ренжітпей, эмоцияны білдірудің құндылығын қалай көрсетуге болады?

Балаға қолдау көрсету үшін топта не істеуге болады?

4 - кейс: «Олар сәлем бермейді және жауап бермейді»

Жағдайат:

Кейбір ата-аналар сәлемдеспейді және педагогтармен диалогқа түспейді. Тәрбиешілер мұны құрметтемеушілік ретінде қабылдай бастайды және шеттетіледі. Уақыт өте келе отбасы мен балабақша арасындағы қарым-қатынас нашарлап барады.

Талқылау үшін сұрақтар:

Қандай мәдени айырмашылықтар немесе кедергілер ата-аналардың мінез-құлқына әсер етуі мүмкін?

Қандай вербалды емес қатысу түрлері отбасы үшін маңызды болуы мүмкін?

Егер ата-аналар бастама жасамаса, олармен қалай байланыс орнатуға болады?

Бұл жағдайларды келесі мақсаттарда пайдалануға болады:
жұпта және үштікте ойнау («тәрбиеші – ата – ана-бақылаушы»);
шағын топтардағы талқылаулар;
диалог жүргізу және «серіктестікке шақыру» бойынша ұсыныстар әзірлеу.

4. ПРАКТИКАЛЫҚ ТАПСЫРМАЛАР:

Жұмыс шағын топтарда жүргізіледі (4-5)

1. Талқылау: даму күн режимінде қайда «жасырылады»? (15 мин)

Қатысушыларға сұрақ:

Күнделікті қандай сәттерде сіз бұл туралы ойланбастан баланың дамуын ынталандырасыз?

Жауап мысалдары:

Жуыну кезінде: «мұрныңызды табайық!», «Су қай жерде ыстық немесе суық?»

Тамақтану кезінде: «сорпаның түсі қандай?», «Біз бүгін не жейміз — көкөністер немесе жемістер?»

Қорытынды: күнделікті сәттер = даму мүмкіндігі.

2. «Күн режимі + даму мақсаты» кестесімен жұмыс (15 мин)

Әр топ кестені алады және оны бір күндік мысалмен толтырады:

Режимдік сәт	Даму мүмкіндіктері	Сөз тіркесінің / ойынның мысалы
Таңертеңгі қабылдау	Эмоционалды байланыс, бейімделу	“Сені көргеніме қуаныштымын! Сен бүгін аспан сияқты көк футболка киіп келіпсің!»
Гигиеналық процедуралар	Сенсорлық, дербестік	“Сабын көпіршіктері жүгірді!»
Таңғы ас	Сөйлеу, салыстыру, таңдау	"Қайсысы көп-ботқа немесе алма?"
Серуен	Моторика, бақылау	"Құстардың ән айтқанын тыңда. Ағаштың қайсысы биік?"
Күндізгі ұйқы	Өзін-өзі реттеу, тыныштық рәсімдері	"Біз көзімізді жұмып, беске дейін санаймыз..."

Толтырғаннан кейін топтар өз идеяларымен бөліседі.

3. Шағын кейс: “әдеттегіден жаса-дамытушы” (10 мин)

Қатысушыларға типтік жағдайлар ұсынылады:

1) бала тамақтанғысы келмейді

2) баланың ұйықтар алдында ашулануы бар

3) дәретханаға кезек, балалар күтеді

Тапсырма: осы сәттерді ойынға немесе дамытушылық тәжірибеге қалай айналдыру керектігін ойлаңыз.

Шешімдердің мысалдары:

Кейіпкер енгізіңіз

ұйқыға жатар кезінде тыныш музыка немесе ертегі оқу

жұмбақтар ойнау, қол шапалақтау немесе күту кезінде санамақтарды айту

5. КЕЙСТЕР: ЖАС ЕРЕКШЕЛІКТЕРІН ЕСКЕРЕ ОТЫРЫП, ОЙЫН КЕҢІСТІГІН ҚҰРУ

Кейстер: жас ерекшеліктерін ескере отырып ойын кеңістіктерін құру

1-кейс: «Бала бәрін аузына салады» (1-2 жас)

Жағдайат:

2 жасқа дейінгі балаларға арналған топта педагог сұрыптау үшін ұсақ заттармен (түймелер, тастар, банкалардағы үрме бұршақ) ойын аймағын ұйымдастырды. Бірнеше минуттан кейін бала элементтердің бірін ауызға салды. Тәрбиеші үстелдің бәрін жинап алып, балаларға ойнауға тыйым салады.

Талқылау үшін сұрақтар:

Аймақты жоспарлау кезінде қандай қателер жіберілді?

Ортаны сенсорлы жасқа қалай бейімдеуге болады?

Қандай қауіпсіз материалдарды ұсынуға болады?

2 - кейс: «Ешкімнің үй ойнағысы келмейді» (3-4 жас)

Жағдайат:

Сюжеттік-рөлдік ойынның бұрышында ыдыс-аяғы мен ойыншық жиһазы бар әдемі безендірілген «үй» тұр. Бірақ балалар онда ойнамайды. Оның орнына топтық бөлмеде жүгіруді немесе басқа ойын кеңістігінде жиналуды жөн көреді.

Талқылау үшін сұрақтар:

Неге балалар аймақты елемей отыр?

Жағдайға немесе материалдарға не өзгертуге болады?

Балаларды сюжеттік-рөлдік ойынға қалай тартуға болады?

3-кейс: «Құрылыс аймағындағы ретсіздіктің орын алуы» (4-5 жас)

Жағдайат:

Құрылыс аймағында үлкен жұмсақ текшелер, блоктар, машиналар берілген. 10 минуттан кейін топта шу шығып, балалар жүгіріп, материалдар үшін ұрысады. Бір бала мұнараға жабылып, басқаларын жібермейді.

Талқылау үшін сұрақтар:

Балалардың мінез-құлқы орта туралы не айтады?

Еркіндік те, құрылым да болуы үшін кеңістікті қалай ұйымдастыру керек?

Педагог бастаманы тоқтатпай өзара әрекеттестікті қалай саралай алады?

4-кейс: «Кілемде ойнау бәріне кедергі келтіреді» (аралас жас)

Жағдайат:

Топ 2,5-тен 5 жасқа дейінгі балаларды қамтиды. Бір аймақ - машинкасы бар кілем. Кіші балалар қатты ойнайды, үлкендер шуға шағымданады және «сурет салу үшін тыныштық» сұрайды. Тәрбиеші қызығушылықты қалай бөлісуді білмейді.

Талқылау үшін сұрақтар:

Аймақтарға бөлудің қандай принциптерін қолдануға болады?

Бір топтағы дамудың әртүрлі деңгейін қалай ескеруге болады?

Балаларды кеңістіктегі қақтығыстарды шешуге тартуға бола ма?

Практикалық тапсырма: Шағын ойын аймағын жобалау

Мақсаты:

Балалардың жас талабына сай келетін ойын ортасын жобалауды үйрену, дамуды ынталандырады және бастаманы қолдайды.

Қатысушыларға арналған нұсқаулық:

3-5 адамнан тұратын шағын топтарға бірігіңіз.

Әрбір топқа жас ерекшелігі беріледі:

1-топ: 1-2 жастағы балалар

2-топ: 2-3 жастағы балалар

3-топ: 3-4 жастағы балалар

4-топ: 4-5 жастағы балалар

Сіздің жасыңыздағы балалардың даму ерекшеліктерін талдаңыз:

Моторика деңгейі

Коммуникативтік дағдылар

Эмоционалдық қажеттіліктер

Сенсорлық, рөлдік, құрылыс немесе қимылды ойындарға қызығушылық

Шағын ойын аймағын жобалаңыз, ол:

Қауіпсіз және қол жетімді

Кемінде 3 ойын элементінен тұрады (мысалы: сенсорлық үстел, үй, конструктор, сюжеттік аймақ, жұмсақ бұрыш және т.б.)

Еркін ойнауға итермелейді

Ересектерге фасилитатор немесе бақылаушы ретінде қосылуға мүмкіндік береді

Аумақтың схемасын сызыңыз немесе оны флип-картада жасаңыз.

Атауын жазу:

Аймақтың атауы

Мақсаты/міндеті

Қандай даму саласын қолдайды («Беске дейін үлгер» бойынша: дене, ақыл, қатынас және т.б.).

Жобаңызды басқа топтарға ұсыныңыз (презентацияға 3-5 минут).

Талқылау үшін сұрақтар:

Осы жас үшін кеңістікті ұйымдастыру кезінде нені ескеру аса маңызды?

Баланың бастамасы мен ересектердің қатысуы арасындағы теңгерім қандай болуы тиіс?

Қандай ұсақ-түйектер кеңістікті шынымен «ойын» және «тартымды» етеді?

Қосымша: топтар схемалармен алмаса алады.

6. РЕФЛЕКСИЯ

Жұпта жұмыс істеу: тәжірибе алмасу, шешім табу.

Топтық талқылау: кедергілер (шамадан тыс жүктеме, материалдардың жетіспеушілігі, әріптестер мен ата-аналардың қарсылығы).

КОМПЛЕКТ ОБУЧАЮЩИХ МАТЕРИАЛОВ

1. МИНИ-ЛЕКЦИЯ

Уважаемые коллеги!

Сегодня мы говорим о подходе, который становится основой всей работы с детьми дошкольного возраста — это программа «Беске дейін үлгер (Успеть до пяти)».

Почему «до пяти»?

Первые пять лет жизни ребенка — это уникальный, неповторимый период, в который формируется основа личности, мышления, речи, поведения, социальных и эмоциональных навыков.

Научно доказано, что до 90% мозга формируется именно в это время. Навыки, заложенные в ребенке до пяти лет-служат ему всю жизнь.

Этот период называют «окном возможностей». Упустить его — значит упустить шанс помочь ребенку раскрыть свой потенциал. Но хорошая новость в том, что мы — воспитатели — можем влиять на этот процесс каждый день, буквально в каждой минуте взаимодействия.

«Беске дейін үлгер (Успеть до пяти)» — международная программа (далее - Программа), разработанная на основе новейших научных данных в области раннего детского развития. Ее главная задача — помочь создать такие условия, в которых каждый ребенок может расти, играя, чувствуя безопасность, развивая навыки общения, саморегуляции и мышления.

Программа была адаптирована под казахстанский контекст с учетом нашей культуры, традиций и языка.

Программа направлена на развитие детей до 5 лет, которая не требует дополнительных занятий или расходов. Она учит использовать повседневные моменты — прием пищи, прогулку, переодевание, сон — как возможность для развития.

В Программе выделено 10 ключевых направлений развития:

1. Эмоции
2. Культура и идентичность
3. Здоровье родителей/опекуна
4. Язык
5. Креативность
6. Двигательные навыки
7. Навыки мышления
8. Здоровье и питание
9. Отношения
10. Безопасность

Данные направления интегрируются в режим дня, а не выносятся отдельно.

Роль воспитателя — не просто наблюдатель, а активный участник и создатель развивающей среды.

Интонации, реакции, прикосновения, слова, мимика воспитателя — все это формирует у ребенка ощущения безопасности, важности, радости и готовности к обучению.

В этом подходе важна не только методика, но и атмосфера: теплое, уважительное, чуткое взаимодействие с каждым ребёнком.

Что значит «успеть»?

Это не про спешку. Это про то, чтобы не упустить:

- момент, когда ребенок интересуется, но ему не ответили;
- момент, когда он готов пробовать, но ему не дали времени;
- момент, когда он ищет контакт, а взрослый отвернулся.

Успеть — значит быть рядом и откликнуться.

Программа Беске дейін үлгер (Успеть до пяти)» — это не про сложные инновации, а про простые действия, наполненные смыслом.

Наша задача — не «научить всему», а создать условия, в которых ребенок сам с радостью развивается. И делать это можно уже сегодня, прямо в своей группе, с теми ресурсами, которые есть.

2. ПРЕЗЕНТАЦИИ «ПЯТЬ НЕЙРОБИОЛОГИЧЕСКИХ СИСТЕМ»

3. 10 НАПРАВЛЕНИЙ ПРОГРАММЫ И ПРАКТИЧЕСКИЕ ЗАДАНИЯ (ОБЗОР 10 НАПРАВЛЕНИЙ ПРОГРАММЫ)

Согласно Государственному общеобязательному стандарту дошкольного воспитания и обучения (приказ МП РК от 3 августа 2022 года №348), в воспитательно-образовательном процессе осуществляется целостное развитие и раскрытие потенциала каждого ребенка на основе общечеловеческих и национальных ценностей с учетом его интересов, особенностей и потребностей.

Для оценки соответствия вышеуказанных разделов содержанию Стандарта важно учитывать основные принципы и цели стандарта.

«Эмоции» - важный аспект, так как эмоциональное развитие является ключевым для формирования личности ребенка и его взаимодействия с окружающим миром. Данное направление соответствует целям и задачам раздела «Формирование социально-эмоциональных навыков».

«Культура и идентичность» - соответствует стандарту, так как важно развивать у детей понимание своей культурной идентичности и уважение к культуре других. Аналогичные задачи реализуются в разделах «Коммуникация», «Развитие творческих навыков, исследовательской деятельности детей» и «Формирование социально-эмоциональных навыков».

«Здоровье родителей/опекуна» - хотя здоровье родителей важно для общего благополучия ребенка, акцент в стандарте делается на здоровье самого ребенка через задачи раздела «Физическое развитие».

«Язык» - ключевой компонент дошкольного образования, так как развитие языковых навыков способствует общению и обучению через раздел «Коммуникация».

«Креативность» - важный аспект, который поддерживается в Стандарте через различные виды деятельности, способствующие творческому самовыражению детей, в разделах «Развитие творческих навыков, исследовательской деятельности детей» и «Развитие познавательных и интеллектуальных навыков».

«Двигательные навыки» являются важной частью физического развития, включая крупную и мелкую моторику в разделе «Физическое развитие».

«Навыки мышления» через развитие когнитивных навыков и критического мышления также являются важным элементом образовательного процесса, определенного в разделах «Развитие познавательных и интеллектуальных навыков» и «Развитие творческих навыков, исследовательской деятельности детей».

«Здоровье и питание» - вопросы здоровья и питания имеют большое значение для физического развития детей и их общего благополучия и отражены в разделах «Физическое развитие» и др.

«Отношения» - социальные навыки и умение строить отношения с другими людьми являются важными для гармоничного развития ребенка и формируются в разделах «Коммуникация», «Развитие творческих навыков, исследовательской деятельности детей» и «Формирование социально-эмоциональных навыков».

Безопасность - обеспечение безопасности детей в образовательной среде является приоритетом в дошкольном образовании и проходит через все разделы Стандарта.

В целом, все перечисленные направления соответствуют основным задачам Стандарта. Они охватывают ключевые аспекты развития ребенка и могут быть использованы для достижения целей Стандарта.

ПРАКТИЧЕСКИЕ ЗАДАНИЯ К НАПРАВЛЕНИЮ ЭМОЦИИ:

Практические ситуации для разыгрывания «ребенок – воспитатель»

Ситуация 1: Ребенок плачет

Дети играют во дворе. Мальчик споткнулся, повредил колено и начал плакать.

Цель: обратить внимание на то, как воспитатель реагирует на эмоции ребенка.

Вопросы:

Что вы делаете?

Какие слова вы говорите?

Что вы делаете, чтобы ребенок чувствовал себя в безопасности и ценно?

Ситуация 2: Ребенок отобрал игрушку другого ребенка

Один ребенок отобрал чужую игрушку, второй разозлился и заплакал.

Цель: роль воспитателя в разрешении конфликта.

Вопросы:

Как вы вмешиваетесь в ситуацию?

Как вы регулируете эмоции детей?
Как вы развиваете социальные навыки?

Ситуация 3: Ребенок не говорит, замкнут

Один ребенок слишком замкнут в группе, не разговаривает, не играет с другими детьми.

Цель: создание поддерживающих и доверительных отношений со стороны воспитателя.

Вопросы:

Какие шаги вы предпримете?
Какие действия помогают ребенку раскрыться?
Какие игры или методы вы используете?

Ситуация 4: Ребенок говорит «нет»

Воспитатель просит ребенка помочь убрать игрушки после игры, а ребенок говорит «нет».

Цель: сбалансировать ограничения и свободу.

Вопросы:

Какими должны быть действия воспитателя в данном случае?
Как вы стимулируете?
Как вы ориентируетесь на совместные действия, сохраняя при этом свободу ребенка?

Ситуация 5: Ребенок, плачет ищет маму

В группу пришел новый ребенок. Он плачет, не хочет разлучаться с родителями.

Цель: облегчить адаптацию к новой среде.

Вопросы:

Как вы помогаете ребенку?
Какие слова, действия вы используете?
Как происходит процесс адаптации?

Методика проведения:

Делить участников на пары или небольшие группы.

Каждая группа получает ситуации и проговаривает, проигрывает его.

После — совместное обсуждение, анализ реакций и поиск лучших стратегий.

Практическое задание: Поддержка ребенка через контакт

Цель:

Отработать навыки эмоциональной поддержки ребенка в ситуации сильного переживания (плач, тревога, гнев) с использованием физических (телесных) и вербальных техник.

Инструкция участникам:

Объединитесь в пары. Один из вас играет роль воспитателя, другой — ребенка (2–3 года), который находится в состоянии стресса.

Выберите одну из ситуаций:

Ребенок плачет после ухода мамы

Ребенок сердится и кричит, что не хочет убирать игрушки

Ребенок испугался громкого звука

Ребенок перевозбужден после активной игры и не может успокоиться

В роли воспитателя:

Подойдите на уровне глаз ребенка

Используйте физический контакт (прикосновение к плечу, взятие за руку — по согласию)

Произнесите успокаивающие слова с мягкой интонацией

Поменяйтесь ролями и повторите.

Вопросы для обсуждения в группе:

Что помогло почувствовать себя спокойно?

Какие слова или действия воспитателя были особенно поддерживающими?

Что бы вы изменили или добавили?

По желанию — разработайте свой собственный мини-ритуал «успокоения», который можно использовать в группе.

КЕЙСЫ К ДЕМОНСТРАЦИЯМ: «РАЗГОВОР С МЛАДЕНЦЕМ», «СОВМЕСТНОЕ ЧТЕНИЕ» К НАПРАВЛЕНИЮ ЯЗЫК

Кейс 1: «Тихий малыш» (возраст: 10 месяцев)

Ситуация:

Во время свободной игры воспитатель замечает, что один из малышей почти не издаёт звуков и редко устанавливает зрительный контакт. Он сидит с игрушкой и не реагирует на речь взрослого. Воспитатель не настаивает и переключает внимание на других детей.

Вопросы для обсуждения:

Какие способы общения с младенцем можно использовать в этой ситуации?

Как «разговаривать» с ребёнком, который не отвечает?

Что такое «разговор до речи» и почему он важен?

Практика:

Показать «разговор» с ребёнком через мимику, интонацию, паузы, повторение звуков, зеркалирование движений.

Кейс 2: «Быстрое чтение» (возраст: 2,5 года)

Ситуация:

Воспитатель читает сказку детям. Он читает быстро, не делает пауз, не смотрит на детей. Один ребёнок пытается задать вопрос — педагог просит не перебивать. После окончания дети сразу расходятся.

Вопросы для обсуждения:

Почему дети не вовлеклись в процесс чтения?

Какие принципы «совместного чтения» были нарушены?

Что делает чтение интерактивным и поддерживающим речевое развитие?

Практика:

Прочитать сказку с паузами, вовлекая ребенка в диалог: «А как ты думаешь, что будет дальше?», «Покажи, кто это на картинке», «Давай повторим это слово вместе».

Кейс 3: «Разные языки» (возраст: 3 года)

Ситуация:

В группе появился ребёнок из семьи, где говорят на русском языке. Он понимает русский частично, но пока не говорит. Воспитатель избегает контакта и говорит: «Подождем, пока он начнёт говорить по-казахски».

Вопросы для обсуждения:

Почему важно поддерживать родной язык ребёнка?

Какие стратегии можно использовать, если языки не совпадают?

Как создать «языковую поддержку» без давления?

Практика:

Имитация диалога с ребёнком на другом языке: использование жестов, визуальных подсказок, повторение слов, подключение родителей.

Кейс 4: «Невнятная речь» (возраст: 4 года)

Ситуация:

Ребенок говорит много, но речь его не всегда понятна. Воспитатель часто переспрашивает или просто говорит: «Ладно, я не понял». Иногда просит говорить «нормально». Ребёнок начинает избегать разговоров с педагогом.

Вопросы для обсуждения:

Как можно поддержать ребёнка с неразвитой речью, не обесценивая его?

Что означает «расширение высказывания» на практике?

Как создавать позитивный речевой опыт?

Практика:

Потренироваться в приёмах «подтверждение + добавление»:

— Ребенок: «Мя!»

— Воспитатель: «Да, ты хочешь мяч? Вот красный мяч, он катится!»

ПРАКТИЧЕСКИЕ ЗАДАНИЯ: ЕЖЕДНЕВНЫЕ РИТУАЛЫ И ПЕРЕХОДЫ БЕЗ СТРЕССА К НАПРАВЛЕНИЯМ ЗДОРОВЬЕ И ПИТАНИЕ, БЕЗОПАСНОСТЬ

Задание 1: Анализ текущих переходов

Цель:

Оценить, насколько комфортно проходят рутинные моменты в группе, и определить зоны напряжения.

Инструкция:

В малых группах (по 3–5 человек) вспомните и опишите, как в вашем детском саду проходят следующие переходы:

Утренний прием

Подготовка ко сну

Переход с прогулки в помещение

Подготовка к приему пищи

Ответьте на вопросы:

Где чаще всего возникают слезы, конфликты, сопротивление?

Какие элементы предсказуемости уже используются (музыка, слова, визуальные подсказки)?

Что можно улучшить?

Задание 2: Разработка ритуала перехода

Цель:

Создать позитивный, повторяющийся и «заземляющий» ритуал, помогающий детям спокойно перейти от одной активности к другой.

Инструкция:

Выберите один переходный момент (например, «после прогулки – перед обедом»).

Разработайте короткий ритуал (2–3 минуты), включающий:

Повторяющиеся слова, песенку или стишок

Дыхательное или телесное упражнение («руки на живот», «дышим, как дерево»)

Элемент включения: визуальный символ, игрушка-помощник, звуковой сигнал

Пропишите пошагово, как это происходит и какую роль играет взрослый.

Представьте ритуал группе — можно проиграть.

КЕЙСЫ: «НЕПОНИМАНИЕ С РОДИТЕЛЯМИ», «РАЗНЫЕ ВЗГЛЯДЫ НА УХОД» К НАПРАВЛЕНИЮ КУЛЬТУРА И ИДЕНТИЧНОСТЬ

Кейс 1: «Наша семья не спит днем»

Ситуация:

Родители трехлетнего ребенка просят, чтобы он не ложился спать в дневное время в детском саду, ссылаясь на семейные ритуалы и режим дня дома. Воспитатель говорит, что все должны спать согласно режиму дня и исключений быть не может. Родители недовольны, возникают конфликты.

Вопросы для обсуждения:

Какие культурные, семейные особенности могли повлиять на такой режим?

Что мог бы сделать воспитатель, чтобы найти компромисс?

Как обсудить проблему без давления и обесценивания?

Кейс 2: «Зачем вы его берете на руки?»

Ситуация:

Мама годовалого малыша возмущается, что воспитатели часто берут ребёнка на руки. Она считает, что он «должен быть самостоятельным» и «не привыкать к рукам». Воспитатель чувствует раздражение и отдаляется от общения.

Вопросы для обсуждения:

Почему у семьи может быть такая позиция?

Как объяснить значение телесного контакта для эмоционального благополучия, не навязывая свою точку зрения?

Как выстроить доверительный разговор?

Кейс 3: «Мальчики не плачут»

Ситуация:

Отец регулярно говорит своему сыну (4 года): «Не реви, ты же мальчик!» Воспитатель видит, что ребёнок подавляет эмоции, становится напряжённым. При попытке обсудить это отец говорит: «У вас тут все через слезы, мы его учим быть сильным».

Вопросы для обсуждения:

Какие культурные установки стоят за словами отца?

Как можно показать ценность выражения эмоций, не обижая родителя?

Что можно сделать в группе, чтобы поддерживать ребёнка?

Кейс 4: «Они не здороваются и не отвечают»

Ситуация:

Некоторые родители не здороваются и почти не вступают в диалог с педагогами. Воспитатели начинают воспринимать это как неуважение и отстраняются. Со временем общение между семьёй и детским садом ухудшается.

Вопросы для обсуждения:

Какие культурные различия или барьеры могут влиять на поведение родителей?

Какие невербальные формы участия могут быть значимыми для семьи?

Как установить контакт с родителями, если они не проявляют инициативу?

Эти кейсы можно использовать для:

разыгрывания в парах и тройках («воспитатель – родитель – наблюдатель»),

обсуждения в малых группах,

выработки рекомендаций по ведению диалога и «приглашения к партнёрству».

4. ПРАКТИЧЕСКИЕ ЗАДАНИЯ:

Работа проводится в малых группах (4-5)

1. Обсуждение: где в режиме дня “прячется” развитие? (15 мин)

Вопрос участникам:

В каких ежедневных моментах вы уже стимулируете развитие ребенка, не задумываясь об этом?

Примеры ответов:

- Во время умывания: «Давай найдем твой нос!», «Где вода – теплая или холодная?»
- Во время еды: «Какой цвет у супа?», «Что мы сегодня едим — овощи или фрукты?»

Вывод: Повседневные моменты = возможность развития.

2. Работа с таблицей «Режим дня + развивающая цель» (15 мин)

Каждая группа получает таблицу и заполняет ее на примере одного дня:

Режимный момент	Возможности для развития	Пример фразы / игры
Утренний прием	Эмоциональное общение, адаптация	«Рад тебя видеть! У тебя сегодня синяя футболка, как небо!»
Гигиенические процедуры	Сенсорика, самостоятельность	«Мыльные пузыри побежали!»
Завтрак	Речь, сравнение, выбор	«Что больше — каша или яблоко?»
Прогулка	Моторика, наблюдение	«Слушай, как поют птицы. А где дерево выше?»
Дневной сон	Саморегуляция, ритуалы спокойствия	«Закрываем глазки, считаем до пяти...»

После заполнения группы делятся своими идеями.

3. Мини-кейс: «Сделай из обычного – развивающее» (10 мин)

Участникам предлагаются **типовые ситуации**:

- 1) Малыш не хочет есть
- 2) У ребенка истерика перед сном
- 3) Очередь в туалет, дети ждут

Задание: придумать, **как превратить эти моменты в игру или развивающий опыт.**

Примеры решений:

- Ввести персонажа
- Спокойная музыка или чтение сказки при укладывании
- Игра в загадки, хлопки в ладоши или проговаривание считалок при ожидании

5. КЕЙСЫ: СОЗДАНИЕ ИГРОВЫХ ПРОСТРАНСТВ С УЧЕТОМ ВОЗРАСТНЫХ ОСОБЕННОСТЕЙ

Кейс 1: «Ребенок все тащит в рот» (возраст 1–2 года)

Ситуация:

В группе для детей до 2 лет педагог организовал игровую зону с мелкими предметами для сортировки (пуговицы, камушки, фасоль в баночках). Через несколько минут ребенок берет в рот один из элементов. Воспитатель в панике убирает все со стола и запрещает детям играть.

Вопросы для обсуждения:

Какие ошибки допущены при планировании зоны?

Как можно адаптировать среду под сенсомоторный возраст?

Какие безопасные материалы можно предложить?

Кейс 2: «Никто не играет в домик» (возраст 3–4 года)

Ситуация:

В уголке сюжетно-ролевой игры стоит красиво оформленный «домик» с посудой и игрушечной мебелью. Однако дети почти не играют там. Вместо этого предпочитают бегать в групповой комнате или собираться в другом игровом пространстве.

Вопросы для обсуждения:

Почему дети могут игнорировать зону?

Что можно изменить в обстановке или материалах?

Как вовлечь детей в сюжетно-ролевую игру?

Кейс 3: «Хаос в строительной зоне» (возраст 4–5 лет)

Ситуация:

В строительной зоне выданы большие мягкие кубы, блоки, машинки. Через 10 минут в группе шум, дети бегают, ссорятся из-за материалов. Один ребенок закрылся в башне и не пускает других.

Вопросы для обсуждения:

Что говорит поведение детей о среде?

Как организовать пространство, чтобы была и свобода, и структура?

Как педагог может фасилитировать взаимодействие, не подавляя инициативу?

Кейс 4: «Игра на ковре всем мешает» (смешанный возраст)

Ситуация:

Группа включает детей от 2,5 до 5 лет. Одна зона — ковер с машинками. Младшие дети играют громко, старшие жалуются на шум и просят «тишины для рисования». Воспитатель не знает, как разделить интересы.

Вопросы для обсуждения:

Какие принципы зонирования можно применить?

Как учитывать разные уровни развития в одной группе?

Можно ли привлекать детей к решению пространственных конфликтов?

Практическое задание: Проектирование мини-игровой зоны

Цель:

Научиться проектировать игровую среду, которая соответствует возрастным потребностям детей, стимулирует развитие и поддерживает инициативу.

Инструкция для участников:

Объединитесь в малые группы по 3–5 человек.

Каждой группе выдается возрастная категория:

Группа 1: дети 1–2 года

Группа 2: дети 2–3 года

Группа 3: дети 3–4 года

Группа 4: дети 4–5 лет

Проанализируйте особенности развития детей в вашем возрасте:

Уровень моторики

Коммуникативные навыки

Эмоциональные потребности

Интерес к сенсорным, ролевым, строительным или подвижным играм

Спроектируйте мини-игровую зону, которая:

Безопасна и доступна

Содержит минимум 3 игровых элемента (например: сенсорный стол, домик, конструктор, сюжетная зона, мягкий уголок и т.п.)

Побуждает к свободной игре

Позволяет включаться взрослому как фасилитатору или наблюдателю

Нарисуйте схему зоны или создайте её на флипчарте. Подпишите:

Название зоны

Цель/назначение

Какую сферу развития поддерживает (по «Беске дейін үлгер (Успеть до пяти)»: тело, разум, отношения и т.д.)

Представьте свой проект остальным группам (по 3–5 минут на презентацию).

Вопросы для обсуждения:

Что особенно важно учитывать при организации пространства для этого возраста?

Каким должен быть баланс между инициативой ребёнка и участием взрослого?

Какие мелочи делают пространство действительно «игровым» и «притягательным»?

Дополнительно: группы могут обмениваться схемами.

6. РЕФЛЕКСИЯ

Работа в парах: обмен опытом, поиск решений.

Обсуждение в группе: барьеры (перегрузка, нехватка материалов, сопротивление коллег и родителей).

